# W numerze 12/2026 "WSPÓLNOTY"

Kategoria: Aktualności
Opublikowano: środa, 17, czerwiec 2026 14:24
Odsłony: 410

W najnowszym numerze Pisma Samorządu Terytorialnego WSPÓLNOTA, m.in.:

**Zadania zlecone – system, który działa tylko dzięki dopłatom JST.** Raport NIST „W krainie niejasności, czyli o finansowaniu zadań zleconych samorządom terytorialnym" pokazuje, że problemem nie są incydentalne błędy w kalkulacji dotacji. To cecha wpisana w obecny system.

**Zacznijmy od zmiany zasad sporządzania sprawozdań finansowych**. Jak naprawić system zadań zleconych, rozmawiamy z prof. dr hab. Pawłem Swianiewiczem, dyrektorem Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego.

**Indeks Samorządności: lepiej, ale bez przełomu.** Wartość wskaźnika wzrosła drugi rok z rzędu, jednak autorzy raportu nie mają złudzeń – samorządom przybywa obowiązków, ale nadal nie przekłada się to na zwiększenie ich samodzielności.

**Metropolia to znacznie więcej niż wspólny bilet.** O tym, co zmieni powołanie związku metropolitalnego oraz jakie cele stoją przed Metropolią Pomorską, mówi w dużym wywiadzie Magdalena Czarzyńska-Jachim, prezydent Sopotu i przewodnicząca Rady Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot.

**Wybory przewodniczącego rady gminy w trakcie kadencji.** Przewodniczący może utracić swoją funkcję w wyniku stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego, odwołania albo złożenia rezygnacji. Jak prawidłowo przeprowadzić wybór nowego przewodniczącego, pisze dr Marcin Rólka z Wyższej Szkoły Kadr Menedżerskich w Koninie.

**Opłaty za korzystanie z cmentarza komunalnego.** W ostatnim czasie, wraz z ujednoliceniem linii orzeczniczej sądów administracyjnych, doszło tu do istotnego przełomu – pisze Maciej Stachura z kancelarii Ziemski&Partners Kancelaria Praawna Kostrzewska, Kołodziejczak i Wspólnicy.

**Poparcie dla ROP, ale z warunkami.** Strona samorządowa KWRiST pozytywnie zaopiniowała projekt ustawy wprowadzającej system rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Nie oznacza to jednak pełnej akceptacji. Przedstawiono 14 postulatów zmian.

**Lekcja z Ukrainy: jak chronić ludzi?** Wojna w Ukrainie stała się jednym z najważniejszych współczesnych punktów odniesienia dla analizy funkcjonowania obrony cywilnej. Intensywne użycie dronów, amunicji krążącej, artylerii precyzyjnej zmieniło sposób prowadzenia działań wojennych i wymusiło redefinicję systemów ochrony ludności cywilnej.

**Samorządy ratują szpitale.** Powiaty i miasta na prawach powiatu coraz mocniej angażują własne środki w utrzymanie systemu ochrony zdrowia. Analiza Związku Powiatów Polskich pokazuje skalę zjawiska i stawia pytania o granice odpowiedzialności samorządów za państwowy system ochrony zdrowia – pisze Rafał Rudka, kierownik Działu Współpracy, Informacji, Analiz i Programów ZPP, redaktor naczelny Dziennika Warto Wiedzieć.

**Dezinformacja zdrowotna coraz groźniejsza**. Jak wynika z raportu NASK „Dezinformacja zdrowotna w 2025 roku w polskiej infosferze", fałszywe informacje coraz częściej wpływają na decyzje rodziców, funkcjonowanie szkół, działania instytucji publicznych, a nawet procesy legislacyjne.



Phoca PDF

**Nowe zasady oceny jakości wody.** Dobra wiadomość jest taka, że odchodzimy od automatycznego reagowania na każde przekroczenie parametrów. Zła – nierozwiązany pozostaje problem finansowania badań nowych parametrów wprowadzonych przez dyrektywę unijną – piszą prof. dr hab. inż. Izabela Zimoch i mgr inż. Barbara Mulik, ekspertki Związku Gmin Warmińsko-Mazurskich.

**Wojewodzie nie wolno wydłużać działań nadzorczych.** NSA potwierdził, że 30-dniowy termin na wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego biegnie od doręczenia uchwały wojewodzie – niezależnie od tego, czy trafiła ona do komórki za to odpowiedzialnej.

**Granice ustalania opłat drogowych.** Stawki za zajęcie pasa drogowego muszą odpowiadać katalogowi celów wskazanych w ustawie, bez jego zawężania ani rozszerzania przez organ stanowiący – przypomniał wojewoda świętokrzyski w rozstrzygnięciu nadzorczym.

**Strategia rozwoju gminy nie jest aktem prawa miejscowego.** Strategia to dokument planistyczny, który porządkuje działania gminy, ale nie ustanawia powszechnie obowiązujących norm dla mieszkańców – stwierdził wojewoda zachodniopomorski.

**Korekta danych jednostki podrzędnej w KSeF – fiskus zmienił zdanie.** Dyrektor KIS zmienił swoją interpretację dotyczącą istotnego dla samorządów zagadnienia: Krajowego Systemu e-Faktur oraz pola Podmiot3, oznaczającego jednostkę podrzędną. Co zdarza się nieczęsto, uwzględnił skargę podatnika do WSA.

**Senat proponuje zmiany w kodeksie wyborczym.** Projektodawcy chcą wzmocnić profesjonalizm administracji wyborczej, zmienić zasady powoływania komisarzy i komisji wyborczych.

**Wyższe wpisy i szybsze odwołania – rząd chce odciążyć KIO.** Celem nowelizacji prawa zamówień publicznych jest ograniczenie liczby odwołań do Krajowej Izby Odwoławczej i usprawnienie ich rozpoznawania.

**AI w urzędzie – najpierw rozpoznać, potem zarządzać.** AI Act oznacza konieczność uporządkowania wiedzy o tym, gdzie i w jaki sposób wykorzystywana jest sztuczna inteligencja. Dla JST pierwszym krokiem nie musi być rozbudowany projekt compliance, lecz identyfikacja systemów, ocena ryzyka i stworzenie rejestru AI.

**Dzieci w domach pomocy społecznej.** Dzieci z niepełnosprawnością intelektualną umieszczane są w domach pomocy społecznej. Obecny system wsparcia takich osób nie zapewnia im w pełni prawidłowej i rzetelnej opieki – alarmuje Najwyższa Izba Kontroli.

**Nie ta Czarna, nie te Spytkowice.** Firma przez 30 lat płaciła podatki do niewłaściwej gminy. Turyści jadący na ferie w góry trafiali na niziny. A uczestnicy turnieju siatkówki pomylili adresy oddalone od siebie o 350 km. Wszystko przez nazwy, które w Polsce lubią się powtarzać.

**Żeby było dla kogo budować chodniki.** Wyjazd młodych ludzi z mniejszych miejscowości bywa naturalnym etapem dorastania: wiąże się ze studiami, usamodzielnianiem się i szukaniem lepszych możliwości. Problem zaczyna się wtedy, gdy powrót przestaje być brany pod uwagę.

**Jak doczekać się na swoją kolej?** Polskie Koleje Państwowe chwalą się efektownymi remontami


Phoca PDF

zabytkowych dworców, jednak wciąż nie brakuje obiektów kolejowych – wpisanych do rejestru zabytków – o które firma nie ma ochoty zadbać.

---

*Zamawiając prenumeratę „Wspólnoty" otrzymują Państwo:*

- *kompleksowy przegląd najważniejszych zagadnień w jednym miejscu,*
- *bezpłatny stały dodatek KURIER PRAWNY,*
- *dostęp do ekskluzywnych rankingów,*
- *bezpłatny dostęp do wydań archiwalnych,*
- *bezpłatne porady prawne.*

*Inspirujemy, omawiamy i analizujemy prawo, finanse, gospodarkę JST.*
*Zachęcamy do dołączenia do naszej wspólnoty. W sposób profesjonalny i innowacyjny wspieramy rozwój naszych lokalnych ojczyzn.*

*Prenumeratę można zamówić:*

- *za pomocą* formularza *wysłanego na adres: MUNICIPIUM SA, ul. Marynarska 19A, 02-674 Warszawa*
- *e-mailowo:* handlowy@municipium.com.pl
- *online w księgarni:* www.wspolnota.org.pl/ksiegarnia



Phoca PDF